A rakétások eredményei

Kilencvenkét százalékos lőeredményt értek el néphadseregünk egyik páncéltörő rakéta alegységének katonái a kongresszusi szocialista versenyben. Ezzel 12 százalékkal teljesítették túl felajánlásukat.

A hosszú időszakon át tartó rendszeres őrszogálat és más mindennapos katonai feladat teljesítése mellett csak úgy vált lehetségessé, hogy szabadidejükben — önkéntes elhatározásuk alapján — naponta egy-két órát a gyakorló kocsiban töltöttek. Újra és újra ismételték mindazt, amit az eredményes lövészethez meg kellett tanulniuk.

A szél játéka a tűzfallal

— avagy: játék a felelősséggel

Viszonylag új épület még Szegeden, az Április 4. útján a József Attila Tudományegyetem 16 tantermes gyakorló általános iskolája, hiszen rendeltetésének csak 1963. szeptember 20-án adták át. Ki gondolná, hogy ilyen fiatal, háromemeletes épületet kikezdhet az olyan erősségű szél, mint amilyen ez év november 4-én délután volt Szegeden? Az iskola tűzfala ledőlt. Ezer szerencse, hogy nem zuhant valakire a tégla. „Csak" könnyebben megsérült egy arra haladó kisgyerek és a szomszédos házból egy asszony. A tűzoltók műszaki mentést nyújtottak a szomszédos földszintes háznak, amelyet olyan alaposan megnyomott a „hulló" tűzfal, hogy ki kellett költöztetni belőle egy családot. Lapunkban annak idején erről hírt adtunk olvasóinknak.

Az eset után

Hogy csak most foglalkozunk az esettel részletesebben, annak az a magyarázata: a vizsgálati eredmények azóta „összeálltak", a tűzfalat is felrakták, s így tisztább kép áll előttünk. Az eset másnapján — a helyszíni szemle után — összeült egy öttagú bizottság, melyben képviseltette magát az első fokú építési hatóság, az Ingatlankezelő Vállalat, a tudományegyetem és a Csongrád megyei Építőipari Vállalat, mely a házat építette. Az első fokú építési hatóság jegyzőkönyvi véleménye szerint a tűzfal kidőlését a szakszerűtlen kivitelezés okozta.

A tűzfalat nem rögzítették kellőképpen, és a vakolat minősége sem volt megfelelő. A tudományegyetem képviselője hatósági intézkedést kért a kár azonnali helyreállítására, amelynek anyagi fedezetét egyelőre vállalja. Majd a felelősség megállapítása teszi bizonyossá, hogy kit illet a helyreállítás költsége.

Ki a felelős?

A kivitelező képviselőjének elmondása szerint a tervező az épület tűzfalánál nem tervezett bekötést, mert akkor úgy volt, hogy később folytatják majd az építkezést. Vitatta ugyanakkor a vállalat felelősségét, mert szerinte a jótállási idő letelte után omlott le a tűzfal.

A jegyzőkönyv nem is lenne hű önmagához, ha abban minden érdekelt azonos véleményt nyilvánítana. Meg aztán mindez frissen-melegében, másnap hangzott el. A Szeged megyei jogú városi tanács tervosztályán kapott értesülés szerint a szóban forgó épület vasanyagú tetőszerkezetet kapott, s ez valóban nem volt bekötve a tűzfalba, vagy fordítva. A bekötés mikéntje annak idején ennél a tetőszerkezet-típusnál még nem volt kidolgozva. Erre utal az ÉM Szegedi Tervező Vállalatnak ebben az ügyben tett vizsgálódása. Ennek kapcsán írják, hogy az 1964-ben megjelent MOT. III. C. 4. tetőszerkezetek című típustervgyűjtemény előírásai alapján az iskola szélrács nélküli köracél tetőszerkezetét utólag meg kell erősíteni.

Más oldalról viszont, miután a József Attila Tudományegyetem 1964. április 7-én átvette az iskolát és vele a kivitelezési szerződésből származó összes jogok gyakorlását is, attól fogva az épület üzemeltetésével kapcsolatos mindennemű hiányosságért is felelősséggel tartozik.

S akárhonna nézzük most már a kérdés eldöntését, hogy miért ki a felelős, ilyet nem találni. A szakértői vélemény alapján a Szeged városi és járási rendőrkapitányság sem tudott bizonyosságot találni, s az ügyet „ad acta" tette.

Totózás

Ezek után mi sem lehetünk okosabbak, viszont néhány szerény kérdésünk mégis van! Az iskola tervezésében és költségvetésében nem utal semmi jel a tűzfal és a tetőszerkezet bekötésére? Ha igen, akkor ezt idejében észre kellett volna venniük az illetékeseknek. Csak a jótállási idő közvetlen letelte utánig garantálható egy új épület épsége? Az építkezést megelőzte a tervezés, azt követte a tervbíráló bizottság elemző döntése, ahol ott volt a megrendelő a maga műszakiapparátusával, az építési hatóságok, s végül a kivitelező. Simán ment minden?

Igaz, a 24/1963. ÉM. számú körrendelet előírja a CSRB, a TRB, az SRK típusú köracélból vagy szalagacélból készülő könnyűrácsos tetőfödémek ötévenkénti ellenőrzését. Csakhogy jelen esetben nem a födémmel, hanem a tűzfallal volt probléma. Vagy mindkettővel? Totózhatunk. A lényegen nem változtat semmit. Páratlan szerencse, hogy a tűzfal nem akkor omlott le, amikor a nagyforgalmú úton a gyerekek csoportosan érkeznek az iskolába, illetve mennek hazafelé. Az ügynek akkor bizonyára nagyobb visszhangja lett volna, és most nem okolhatnánk egyedül a szél erejét, amiért leszippantotta az „ideiglenes" jellegű tűzfalat. Hát ennyit erről az ügyről.

L. F.

Huszonegy tagegyesület — négyezer tag

Tegnap délután Szegeden összeült a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Csongrád megyei szervezetének választmányi ülése. Ezen részt vett *Balog* István, a Szeged városi párt-végrehajtóbizottság tagja, a városi pártbizottság osztályvezetője is.

Az ülésen *dr. Bátyai* Jenő, az MTESZ Csongrád megyei szervezetének műszaki titkára számolt be egyéves munkájukról. Elmondta, hogy az MTESZ Csongrád megyei szervezetének jelenleg *21 tagegyesülete* működik, amelyekben több mint négyezer tag fejt ki munkát. Beszámolójában külön-külön is értékelte a tagegyesületek munkáját és az állandó bizottságok tevékenységét. A beszámolóban *részletesen foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a műszaki értelmiség miként segíthetne még jobban az új gazdasági mechanizmusra való felkészülésben.*

A beszámolót vita követte.

Rózsató exportra

Gyökeres fenyőfák karácsonyra

A Szőregi Földművesszövetkezet országszerte szállítja a rózsatöveket, főleg a Balaton környéki üdülőhelyekre, Budapestre, Hajdú és Heves megyébe. Az elmúlt hónapokban huszonötezer darab magastörzsű és bokorrózsát értékesítettek. Az idén jelentős exportmegrendelést is teljesítettek: az osztrák főváros parkosítására mintegy hatezer tövet küldtek.

Másik fontos cikke a földművesszövetkezetnek a jácint- és a tulipánhagyma, ezekből negyvenezer forint értékben hoztak forgalomba az ősszel. Első ízben az idén gyökeres fenyőfát szállítanak karácsonyra — cserepekbe ültetve — a szegedi és a békéscsabai üzleteknek. A vásárlók az ünnepek után a cserepekben tovább nevelhetik a kis fenyőket, hogy tavasszal kiültethessék a szabadba.

Jelentős szerepet vállalt a Szőregi Földművesszövetkezet a házikertek felújításában. Legalább háromszázezer forint árú facsemetét adtak el. Szeged környékén mindinkább növekszik az érdeklődés a földieper termelése iránt. A szamóca meghonosítása nem igényel különösebb befektetést és az illatos gyümölcsnek mindig korlátlan piaca van. Most ősszel a szőregi földművesszövetkezeti teleptől kilencvenezer palántát vettek a kistermelők. Harmincezer palánta olyan újfajta volt, amelyet az elmúlt években nemesítettek ki a hazai kísérleti gazdaságok.

Verseny 63 szakmában a Kiváló tanuló címért

Soron kívül szakmunkás-bizonyítványt kapnak a legjobbak

A felszabadulás 22. évfordulójának tiszteletére ebben a tanévben is megrendezik a szakmunkástanulók hagyományos versenyét.

A fiatalok összesen 63 szakmában mérhetik össze tehetségüket, tudásukat; az intézeti versenyek után előbb területi, majd országos döntőkre kerül sor. A legjobbak elnyerik a Szakma kiváló tanulója címet, s a bíráló bizottság javaslatára soron kívül megkaphatják a szakmunkás-bizonyítványt. A különböző szakmák versenyének győztesei kéthetes külföldi jutalomüdülésen vehetnek részt, a második és harmadik helyezettek pedig értékes tárgyjutalomban részesülnek. Az első három helyezett ezenkívül elnyeri a KISZ Központi Bizottságának emlékplakettjét és díszoklevelét, szakoktatójukat pedig 1000, 700 és 500 forinttal jutalmazzák. A díjakat vidéken április elsején, Budapesten április 2-án ünnepségeken adják át.

Meghirdették a szakmunkástanulók és szakközépiskolások tantárgyankénti tanulmányi versenyét is. Ennek résztvevői matematikából, történelemből, helyesírásból, esztergályos, lakatos, valamint kőműves szak- és anyagismeretből, vasipari, ács-állványozó, kőműves, bútoripari és női szabó szakrajzból vetélkedhetnek. A nyerteseket hasonló díjakkal jutalmazzák, mint a Szakma kiváló tanulója győzteseit. A vetélkedők nyilvánosak lesznek. (MTI)

Apa — ÚJ FILMEK

Szabó István második filmje nagyon sok szempontból az *Álmodozások kora* folytatásának tekinthető. Erre olyan feltűnő mozzanatok is utalnak, mint például az, hogy a fiatal rendező mindkét filmjének főszerepét *Bálint* András játssza. S aztán az is, hogy mindkettő az ifjúság problémáit, a felnőtté válás útjának nehézségeit elemzi, tárgyalja. Azonos mindkét filmben a *lírai kiindulás*, a költői hangvétel. Azzal a különbséggel, hogy a második filmben, az *Apá*ban ez a lírai atmoszféra, a megformálásnak ez a költőisége *erőteljesebb és egységesebb*, mint az első filmben.

Ilyen módon már azt is megmondtuk, hogy az Apa Szabó István művészi fejlődésének útján *határozott lépést jelent előre;* a fiatal rendezőnek sikerült azt megcsinálnia, amit csak nagyon keveseknek: *második műve jobb, sikerültebb, mint az első.* Az Apa érettebb, kiforrottabb eszközökkel dolgozó rendezőt mutat be, s ennek legfőbb bizonyítéka a film koncentráltsága, egységessége, a mondanivaló és az előadásmód harmonikus, zavartalan megjelenési módja.

A történet a háború végén kezdődik. Akkor hal meg dr. Takó. Kisfia, alig ismerte, néhány emléke van csak az apjáról. Megkezdődik az újjáépítés, megindul az élet, a tanítás, a gyereknek támaszra lenne szüksége. — Ha apád élne... a kisfiú folyton ezt hallja, szinte minden cselekedetének ez a visszhangja. A gyerek az apja emlékéhez menekül. Fantáziája megjeníti apát, s ezzel erőt ad magának, s barátokat is szerez. Apjából hőst csinál. Az épülő új társadalom eszményeinek megfelelően: partizánt, aki a kórház pincéjében üldözött embereket rejteget, s bátran felveszi a nyilasok ellen a harcot. Ez a legenda tekintélyt szerez a gyerek számára, a többiek vezetőjüknek választják.

A film első része ezzel záródik. Aztán a gyerek a felnőtt kor küszöbéhez ér. és sok zűrzavar, ellentmondás után elérkezik a felismeréshez, hogy *meg kell tudnia, milyen ember volt valójában az apja.* Meg kell szabadulnia a legendáktól, a kitalált meséktől. Felkeresi apja régi barátait, beszélget velük, munkatársaival, műtősökkel. Kiderül, hogy apa nem volt különleges ember, senki nem tud róla többet, minthogy kedves és egyszerű orvos volt.

Ebből a nyomozásból, a kitalált meséktől és mítoszoktól való megszabadulásból azonban *nem gyengében, hanem erősebben került ki a lassan már felnőtté váló fiú.* Nem könnyű az útja, de ettől a felismeréstől szilárdabb tartást kap, biztosabban áll a lábán.

Szabó István ezt az egységes, koncentrált történetet nagyon egyszerű, de azért hatásos eszközökkel mondja el. Jellemző például, hogy sehol sem különbözteti meg mesterséges eszközökkel a valóságban és a képzelet síkján játszódó cselekményrészleteket — erre egyedül *Gonda* János kitűnő zenéje utal —, mégis mindig teljesen és félreérthetetlenül világos. hogy mi hol történik.

Sára Sándor operatőr jó érzékkel követte a rendező elképzeléseit, és kitűnőek a közreműködő szereplők is, mindenekelőtt *Gábor* Miklós, az apa szerepének alakítója, továbbá *Bálint* András és az amatőr *Sólyom* Katalin. Az idősebb, illetve az ifjabb feleséget *Tolnay* Klári és a lánya, *Rátonyi* Zsuzsa játszsza.

Ö. L.

Zorba, a görög

„Élni annyi, mint megszorítani az övünket és elébe menni a bajoknak. A bajokat kikerülni annyi, mint a halált választani" — írja Nikos Kazantzakis krétai író Alexis Zorba című regényében.

Ezt a gondolatot fordította a film nyelvére Michael Kakoyannis, a rendkívül tehetséges görög filmrendező, Zorba, a görög című új filmjében

Basil, az angol író Kréta szigetére utazik, hogy átvegyen egy használaton kívüli örökölt lignitbányát. Zorbát szolgálatába fogadja. A görög életrevalósága, nagy energiája ellensúlyozza Basil gátlásos, tehetetlen természetét. A két férfi közt komoly barátság szövődik. A bánya üzembehelyezése kudarcba fullad. Basil tönkremegy. Zorba életszeretete azonban megmenti a kétségbeeséstől.

A film mondanivalóját az életszeretetről, a küzdelem szépségéről, az optimizmusról Zorba szimbolizálja, akinek megszemélyesítője Anthony Quinn. élete egyik legjobb alakítását nyújtja. Nagyszerű színésznőt ismerhetünk meg Lila Kedrovában is, aki Madame Hortense szánalmasan megható figuráját játssza kitűnően, de a többi színész — Irene Papas és Alan Bates — is nagyban hozzájárult a film sikeréhez. A festőien szép felvételek Walter Lassally operatőr kiváló munkáját dicsérik. Kakoyannis új filmjével ismét maradandó hatású művet alkotott, amely a forróvérű, keménycsontú görög emberekről szól, az emberi gyengeségről, az élet értelméről. Gyönyörű Mikis Theodorakis nosztalgikus zenéje is.

K. Zs.

Holnap kezdődnek a Tömörkény-emlékünnepségek

A Tömörkény-centenárium alkalmával szombattól kezdődően és a jövő hét elején *gazdag programmal* emlékeznek meg Szegeden a nagy író születésének 100. évfordulójáról. *Tömörkény és a dal* címmel rendez műsort az iskolában délután 5 órakor a Tömörkény István gimnázium, ahol az első zenegimnazisták által az író műveiből összegyűjtött nép-, mű-, katona- és betyárdalokat is megszólaltatja az osztály tagjaiból alakult 12 tagú népi zenekar. December 19-én, hétfőn este 7 órai kezdettel a Tisza Szálló koncerttermében nagyszabású *irodalmi est* lesz, ahol *dr. Ortutay* Gyula akadémikus mond megnyitó előadást, s a *Szász* Károly által rendezett műsorban *Jancsó* Adrienne és *Nagy* Attila, fővárosi előadóművészek mellett a Szegedi Nemzeti Színház színművészei is fellépnek. Ugyancsak dr. Ortutay Gyula nyitja meg kedden délután 5 órakor a Hazafias Népfront városi bizottságának Vörösmarty utcai helyiségében megtartandó *emlékülést,* melyben többek között *dr. Katona* Imre kandidátus, a Magyar Néprajzi Társaság főtitkára Tömörkény társadalmi típusai címmel tart referátumot. Ezen a napon déli 12 órakor *Kovács* József, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője nyitja meg a Tömörkény gimnázium és szakközépiskola emlékkiállítását, ahol a Korányi rakparti épületben az *iskola tantervi, politechnikai és szakköri munkáit* mutatják be.

Szerdán, 21-én délben a Közművelődési Palota kupolacsarnokában felállított *emlékkiállítás* megnyitásakor *dr. Nacsády* József, egyetemi adjunktus mond bevezetőt, majd a Tömörkény-emlékbizottság koszorút helyez el az író emléktáblájánál és szobránál. *Új emléktáblát avatnak* ugyanezen a napon az író egykori lakásának színhelyén, a Tömörkény utca 8. szám alatt. Délután 2 órakor *Mocsár* Gábor, az Írószövetség Dél-magyarországi Csoportjának titkára tart beszédet, *Papp* Lajos pedig versét mondja el. A Tömörkény-centenárium során szerdán délben a Tanárképző Főiskola I. számú gyakorló általános iskolájában a neves szegedi író nevét viselő úttörőcsapat tart nagyszabású *csapatgyűlést,* mely egyben a már hetek óta tartó akció — dokumentumok gyűjtése, vetélkedők — záróünnepsége is lesz.

Tanári hangverseny

A Budapesti 4. számú körzeti, a Nagykanizsai és a Szegedi Zeneiskola növendékei után szerdán este a három intézet tanárai léptek fel a szakiskola nagytermében. A műsor néhány kiemelkedő művészi teljesítménnyel lepett meg. A zongoristák élén *Esztó* Zsuzsát kell kivételes tehetségként említenünk. A pódiumra született, kiváló zenei és technikai tudással rendelkező fiatal muzsikus, *Bartók Suite*-jét kirobbanó tűzzel tolmácsolta. *Szalay* Miklósné a másik zongoristaegyéniség, aki a keletnémet Hans *Poser 4 Bagatelljének* is komoly sikert biztosított. *Kováts* Antalné és *Gazdag* István a romantika színeit és költőiségét villantotta fel *Rachmaninov* és *Dohnányi* egy-egy művében. A precíz kidolgozás és a formaépítés jellemzi *Balla* György játékát. *Lajos* Judit *Liszt Manók táncá*ban a jó muzsika ízlésével olvasztotta egybe a sziporkázó témai ötleteket és harmoniai köntöst. *Debussy Klarinét rapszódiájának* széles hangszínskáláját és lírai mondanivalóját *Dillmann* József és *Aracsi* Lászlóné tolmácsolta őszinte átéléssel. A hangverseny zenei csúcspontját jelentette az igényes *Hindemith hegedű-zongora szonáta* finoman kicsiszolt előadása és bensőséges kamarastílusa, amelyért teljes elismerés illeti *Stanics* Bélát és *dr. Erdei* Péternét. A klasszika tiszta arányaival tündökölt *Mozart Il re pastore* áriájának előadása: *Szél* Pálné csengő szopránja s *Szél* Pál hegedűszólója — Aracsi Lászlóné zongorakíséretével — szép együttes teljesítményt nyújtott. *Szatmári* László és *Szatmári* Lászlóné *Kodály Adagióját* fenkölt szépségében juttatták kifejezésre.

Szatmári Géza